

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

XII. Perduravit synodorum usus, quod electiones Metropolitanorum.
Probatur ex eodem Leone.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

Diacono presbyterium vel episcopatum dari si cum cleri & plebis evocaverit electio. Idem epist. 111. ad orthodoxos per diversas provincias Dioceseos Urbicariae, ut puto, cap. 1. apostolicum ordinem servandum docet in Episcopis ordinandis, scilicet ut digni possint, inquit, & plebis & nostro iudicio comprobari. Ad cleri & plebis electionem adjungendum est iudicium Metropolitanum. In Diocesi quippe Urbicaria, quae decem provinciis constabat, Episcopus Urbis metropolitana jure potiebatur in confirmandis electionibus, ut alibi demonstravi.

IX. Innocentius in epistola ad Victricium Rothomagensis docet ordinationes à Metropolitanis fieri debere, servato nempe ordine à decessore suo jam praescripto. Idem Innocentius in epistola ad synodum Toletanam cap. 11. anno quadringentesimo sexto damnat Rufinum, qui, cum Metropolitanis Episcopo ordinandi sacerdotis pontificium deberetur, contra populi voluntatem & disciplina rationem Episcopum locis abditis ordinaverat.

Ex Zozimi epistola ad Patroclum Arelatensem, & ex altera ad clerum, ordinem, & plebem Massiliensem, constat eundem ordinem servari in Gallia. Bonifacius irritam decernit factam à Patroclo Lutubensis Ecclesiae Episcopi ordinationem, quod eam contra patrum regulas egisset, cleri, ordinis, & plebis petitione cessante, & praetermissio Metropolitanorum.

Celestinus epist. 1. cap. v. ad Episcopos per Narbonensem & Viennensem provincias anno CDXXXVIII. Nullus invitis detur Episcopus. Cleri, plebis, & ordinis consensus atque desiderium requiratur. Mox: Sit facultas Clericis renitendi, si se viderint praegravari; & quos sibi ingeri ex transverso (id est, extraneos Clericos) agnoverint, non timeant refutare. Qui etsi non debitum premium, vel liberum de eo qui eos rectorum est debent habere iudicium.

X. Sed qui formam istam exactè perpolivit, Leo primus adducendus est; cujus verba Ivo parte III. & Gratianus dist. 63. c. 36. retulerunt, nec tamen hinc omitti debent, ut lector liberetur onere conquirendi loci. Leo itaque anno ccccxi. v. in epistola ad Anastasium Thessalonicensem cap. v. ista constituit: Cum de summi sacerdotis electione tractabitur, ille omnibus preponatur quem cleri plebisque consensus concorditer postularit; ita ut si in aliam foris personam partium se vota dividerint, Metropolitanis iudicio is alteri praferatur qui majoribus & studiis juvatur & meritis; tantum ut nullus invitis & non petentibus ordinetur, ne plebs invita Episcopum non optatum aut contemnat aut odierit, & fiat minus

religiosa quam convenit cui non licuerit habere quem voluerit. Idem in epistola ad Episcopos provinciae Viennensis cap. 111. Tenentur subscriptio Clericorum, honoratorum testimonium, ordinis consensus & plebis. Qui praefuturus est omnibus, ab omnibus eligatur. Et in epistola ad Rusticum Narbonensem cap. 1. anno quadringentesimo quinquagesimo secundo: Nulla ratio sinit ut inter Episcopos habeantur qui nec à Clericis sunt electi, nec à plebibus expetiti, nec à provincialibus Episcopis cum Metropolitanis iudicio consecrati. Horum verborum compendio electionis, confirmationis, & consecrationis regulam quae posthac invaluit, Leo complexus est, & propriis verbis explicuit. Electio tribuitur Clericis, petitio plebi, iudicium Metropolitanis, & consecratio Episcopis provinciae. Soli Metropolitanis conceditur electionis iudicium, quoniam juxta synodum Nicenam τὸ κέρος ad eum pertinet. Ita tamen ut si perplexa esset definitio, aut decerneret ipse, aut ad synodum referret, vel ad sedem apostolicam remitteret integrum negotium; ut docet Ivo Carnotensis epist. 38. 39. & alibi. Perseveravit apud Metropolitanos haec potestas discutiendi electiones, & jure Decretalium confirmata est cap. Quia diligentia. Cap. Innotuit. & Cap. Cum dilectus. De elect. & alibi.

XI. Praecipuae autem partes tribuuntur Clericis in electione agenda: quoniam ipsi aliquo pacto Episcoporum provinciae eo in negotio auctoritatem repraesentant, subiectam quidem Metropolitanis iudicio, sed cuius maximam rationem laici habere debent. Vnde idem Leo officium cuiusque prudentissimè descripsit in epistola ad Episcopos per Viennensem provinciam constitutos anno quadringentesimo quadragésimo quinto: Expectarentur certè vota civium, testimonia populorum, quæreretur honoratorum arbitrium, electio Clericorum, quæ in sacerdotum solent ordinationibus ab his qui norunt patrum regulas custodiri, ut apostolice auctoritatis norma in omnibus servaretur, qua precipitur ut sacerdos Ecclesiae praefuturus, non solum attestazione fidelium, sed etiam eorum qui foris sunt testimonio muniat. Quibus verbis ostenditur qui modus servandus sit in electionibus, & in quo peccaverat Hilarius Arelatensis, quem eo nomine graviter redarguit & damnat Leo: cujus sententiam constitutione quoque sua Valentinianus tertius firmavit, carpens Hilarium quòd indecenter Episcopos invitis & repugnantibus civibus ordinasset.

XII. Diximus in Metropolitanis electione synodi habendae usum perdurasse. quod probamus his verbis Leonis in epistola ad

Dist. 63. c. 27.

Vide supra lib. 5. cap. 38. §. 8. & cap. 33. §. 1.

Diff. 63. c. 19.

Anastasio : *Metropolitano defuncto, cum in locum ejus alius fuerit subrogandus, provinciales Episcopi ad civitatem metropolitanam convenire debebant; ut omnium Clericorum atque omnium civium voluntate discussa, ex Presbyteris ejusdem Ecclesie vel ex Diaconibus optimus eligatur.* Quod Anastasio agendum prescribat in Diocesi Illyriciana, usurpabatur ab Episcopis Gallicanis in electione Ravennij Episcopi Arelatensis; qui à duodecim Episcopis provincie secundum desideria clari, honoratorum, & plebis consecratus est anno quadringentesimo quadragésimo nono, ut docet Leo in epistola ad Episcopos Provincie. Quod fuerat jam decretum in Concilio Chalcedonensi, uti jam observavimus.

XIII. Cùm de nova forma in Occidentem inducta satis constet, putidum est sequentium Pontificum, qui eam verbis & exemplo firmarunt, Hilari, Gelasij, Symmachi, Hormisdæ, Gregorij magni, & aliorum, ipsiusque Gregorij septimi testimonia referre. Id unum observandum est, ex Carthaginensi Concilio profectum ut vacanti Ecclesie Episcopum interventorem seu intercessorem Metropolitanus praficiat, qui civium animos ad concordiam revocet pro eligendo Episcopo, saltem intra annum. Apud Gregorium magnum vocantur Visitatores quibus hæc cura imponitur, quorum frequens mentio in ejus epistolis; & ante ipsum, in epistola Symmachi Papæ ad Cæsarium Arelatensem anno quingentesimo decimo tertio. Munus autem describitur his verbis à Gregorio lib. II. regesti epist. XI. quæ data est ad Benenatum Visitatorem Ecclesie Cumanæ: *Affiduis adhortationibus clericum plebemque ejusdem Ecclesie admonere te volumus ut remoto studio diversarum partium, uno eodemque consensu talem sibi presciscendum expetant Pontificem qui & tanto ministerio dignus valeat reperiri & à venerandis canonibus nullatenus respuatur. Qui dum fuerit postulatus, cum solemnitate decreti omnium subscriptionibus roborati & dilectionis tuæ testimonio literarum ad nos sacrandus occurrat. Quod ultimum maximè congruit cum decreto Symmachi epist. v. cap. VI. Decretum sine Visitatoris presentia nemo conficiat, cujus testimonio Clericorum ac civium possit unanimitas declarari.*

Vide super lib. 5. cap. 27. §. 2.

Codex can. Eccles. Afric. c. 74.

CAPVT IX.

Synopsis.

I. Nunc inspiciendum est quam rationem in electionibus secuti sint Episcopi Galliarum. Episcopi eligebantur à clero & populo.

II. Discrimen tamen erat inter electionem Metropolitanam & ceterorum Episcoporum. Nam Metropolitanam eligebantur ab Episcopis comprovincialibus, cum consensu cleri & populi. Comprovinciales vero à clero & plebe, cum consensu Metropolitanam.

III. Jus novum à Synodi Gallicanis collatum est Regibus, nempe ut eorum assensus requireretur ad electionem Episcopi. quæ quidem indulgentia non omnino abhorrebat à veterum regularem sensu.

IV. Jus illud Episcoporum libertati in administratione Ecclesie profusurum existimavit Galli. Tum quoque grati animi significatio hanc cogitationem suggerere potuit. Id etiam proficisci potuit ex eo quod Episcopi in Regum consilia & regi administrationem adhiberi sint.

V. Concilium Aurelianense quintum jus illud confirmavit.

VI. Præcesserant autem Romanorum Principum exempla; qui in Ecclesiis insignioribus electionum summam ad se revocaverunt. Quod probatur variis exemplis.

VII. Arcadius tamen Imperator solum consensum adhibuit in electione Joannis Chrysostomi Episcopi Constantinopolitani.

VIII. Aliquando autem eodem tempore fiebat electio à Principe & Ecclesia. Probatur duobus exemplis valde illustribus.

IX. Gallia exemplum Romane sedis secuta est in concedendo Regibus jure assentiendi electioni. Romanus Episcopus ordinari non poterat donec ejus electio à Principe confirmata fuisset.

X. Constantinus Pogonatus postea concessit ut absque mora post electionem fieret ordinatio Pontificis. Obnoxij tamen demceps fuerit examini Exarchorum.

XI. Eo jure usi sunt Reges Francorum cum bona Episcoporum & populi gratia.

XII. Aliquando electum à populo respuebant.

XIII. Reges enim quandoque assensum illum vertebant in merum imperium, rescriptis videlicet suis episcopatus concedentes, invidis etiam interdum & repugnantibus populis. quod probatur variis exemplis. Id fieri demceps vetuit Concilium Parisiense tertium.

XIV. Sed hujus prohibitionis rationem non habuit Clotarius Rex, qui postea Emerium sedis Sannonensis prafecit.

XV. Postea se variè habuit negotium istud electionum; quæ aliquando cleri plebisque electione & decreto regio fiebat, interdum vero ex mero Principis imperio. Hanc labem rescicere conatum est Concilium Parisiense quintum, cujus constructio modificata est à Clotario Rege. Expenditur editum Clotarii.

XVI. Explicantur veteres formule electionum quæ fiebant in palatio cum decreto regio.

XVII. Ferre non poterant Episcopi Galliarum episcopatus in palatio dari Regis imperio, sifreta cleri & populi electione. Quid ab eis decretum in Synodis, quidve receptum.

XVIII.

